دىدگاە

1

م. مرا المروط الم يكشنه ۱۴ دى ۱۳۹۲ | سال دوم | شماره ۴۶۶ | ارتباط با گروه طرح نو: Tarheno@shahrvand-newspaper.ir

473

طرحنو|«۴برابر»؛نرخر شداعتيادخانمهان

به ۱۰سال گذشته.افرادی که توسط غیر هم جنسان

بودمصرف را شروع می کنند و فرد دلسوزی

ب ای اقدام به تب ک آنها وجبود ندار دو با انواع و

اقسام انگها در جامعه حضور پیدا میکنند. کار آن قدر به جاهای باریک کشـیده میشـود که فرد

ىرفكننده براى فراهم كردن موادمصر فى دست

به تنفروشــــى مىزند؛ فرقى هم نمى كند، خودش

یا دخترش. می گویند، ۱۲۳ هـزار زن در گیر اعتیاد

در کشـور وجود دارد، یعنی ۱۰ درصـداز جمعیت

بیماران درگیر اعتیاد کشور. می گویند، سن اعتیاد بین آنها تا ۲۷ سال پایین آمده. ابعاد اعتیاد زنان در

جامعه ایرانی با شکل های تاز های مواجه شده است

، وبحثهای مختلفی درباره آمار و دلایل اعتیاد آنان بهوجود آمده.این روزها با خبرهای مختلفی در این

زمینه مواجه می شــویم. این ســطرها نه فقط برای ۱۲۳هزار زن در گیر اعتیاد، بلکه برای خانوادههایی

منتشر مى شود كه مادر به عنوان عنصر و كانون

. . .

بی پناھی متفاوت بیماری اعتیاد خانم ہا و آقایان تفاوت ہای

چشمگیری دارد؛ زنها در این مورد هم بهعنوان دمهای بی پناه شــناخته میشـوند و اعتیادشـان

بهدرصد و میسزان ایسن بی پناهی اضاف می کند. «مرضیه خانسم» مسسئول قسسمت بانسوان انجمن

بهشُت کوچک است. او با اَشَــار ه به وضع مددجویانی

بهست و چت مست و بیسر به وسع سب بروی که هــر روزه مختارانــه یا توســط نیرویانتظامی در «بهشــت کوچک» حضور پیدا می کننــد، می گوید:

. «بیماری اعتیاد خانمها و اُقَایان تفاوتهای زیادی دارد؛ زنها سرپناهی ندارند و توسط اطرافیان مرد

خوددرگیر اعتیّادمی شوندو بدون حمایت اُنهاروز گار می گذرانند. تازه مشـکل آنهـا در همین جا خلاصه

نمى شودو با برچسب هاى مختلف در جامعه شناخته

درد بیماری اعتیاد نیست.» انجمن بهشت کوچک

قدیمی در شــهر بومهن مشغول ســهزدایی و تجربه نیدی دوباره خود هستند؛ خانمهایی که بین آنها دانشجو، خاندار، مهندس و ـ دیده می شود؛ از ۱۵ ساله و ۲۰ ساله تا ۴۵ سـاله و ۵۰ساله. «رویا-د»

خانهها بُــا آقایان می گوید: «تفاوتها زیاد است؛ اما نکته مهم این جاســت که خانمها قربانی می شــوند. خود من با مصرف شوهر م در گیر اعتیاد شدم و بدون

حمایت او تصمیم به ترک گرفتم. اما وقتی که در یک خانواده، مردی در گیر اعتیاد می شود، همسر، مادر و

حتی دخترش دنبال یافتن راهی برای تر کاوست.»

جویــان خانم زیادی دارد که در یک ســاخـتمان

دجويان اين انجمن دربساره تفاوت اعتياد

مىشــوند، برچى

ىكــىاز م

ب هایی که درد شـَـنیدن آنها کم از

. بحثهاء

اصلى آنهابه شمار مىرود.

فروريختكي قبح اعتياد براي زنان

سائل اقتصادی مثل فقـر و بیکاری همان مس است که اقشار متوسط و پایین جامعه را دچار می کند و امروز دیگر زن و مـرد بودن، در این عات مطرح نيه

وقتى يسبر جوان به فحشا كشيده مى شود، چراً دختر جوان نُشود. بازتاب این موضوع هم مشخص است. اعتیاد یک بیماری است که نه منطق سرش میشود و نه هیچچیز دیگر. این بیماری همه ابعاد اقتصادی و فرهنگی خانواده را تحت تأثیر قرار میدهد. مسأله مهم دیگری که درمورد اعتیاد امروز مطرح است، این که وقتی عرضه باشد، تقاضا هم پیدا می شود. مشكل اعتياد مشــكل عرضه بيقيد و شرط و در انواع مختلف اسـت و چون تقاضا بهواسطه نارسایی های بسییار بالقوه وجود دارد، اعتیاد رشد پیدامی کند و جوانان به سمت آن دن . حث بـــه مديريت یده میشوند. ایسن ب ~ < کلان و کمبودهای کنترلی کشیده میشود. فانه تا چند ســال پیــش مناطقی مثل کردستان بودند که در گیر اعتیاد نشده بودند اما امروز منطقهای نیست که با مسأله اعتیاد

مواجه نیاشـــد. باید ب مرا این طور شده و البته شایدپیشازاین یک مسئولیت پاسخگویی آن ممنوعیتذهنیدرمورد اعتیادزنان وجودداشت.

قطعا پيامدهـاي اعتياد در زنــان و مــردان متفاوت است چراکسه روحیسات و تأثیرپذیسری و قسدرت مقابلیه در جنیس مذکر و مونث متفاوت است. وقتی بخواهيم پديده اعتياد را در ىنس مونت بررسى كن بايد توجه داشته باشيم كه تحقيقات نشان داده، زنان ر روابط نزدیک و صمیمانه بیشتر از طریق همسران خودبه اعتيادروي مي آورن . نیروهای منفی و گرایش به انحراف در گروه همسـالان دختران و زنان، تاثیر گذاری ىترى نس گروہ ہےا در میان سے ان و

15-

مردان دارد. از نظر نابسامانی های روانی هم زنان بیش از مـردان از یک تجربه ناگـوار تحت تأثیر ، قرار می گیرند. به بیان دیگر، رابطه بین اختلال و فشار روانی پس از یک رویداد تلخ و اعتیاد بیر زنان و دختران قویتر از این رابطه بین پس _ان و مردان است. درمورد اعتیاد زنان می توان گفت شاید یکی از دلایلی که هر روز شاهد رشد این پدیدہ درمیان زنان هستیم، این است که جنس مونث به دلیل نگرش منفی جامعــه درمورد زن معتادو ترس از انگ اعتیاد کمتر برای درمان و ترک مراجعه کند و به همین نسبت ممکن است مايت كمتسرى أزجانب خانسواده واطرافيان دریافت کند. زمانی که زن در یک خانواده دچار ر" اعتیادمیشود،ارکان خانواده مستعداز هم پاشی شــده و می تواند دیگــر اعضا را دچــار انحراف و پيامدهايجبرانناپذيريكند.

ولی به طور کلی مسأله اعتیاد فراتر از زن و مرد است. وقتی کسی سرما می خورد، مهم این است که ویروس را از بین ببریم. این ویروس می تواند هم زنان و هم مردان را بیمــار کند. فرض کنیم که زنان مقاومت بالاتری دارند و ۳ روز بعد دچار میشوند و زمینمیخورند و مردان از همان روز اول. مساله این است که برای درمان چه باید ىكنىم

من خودم با مــور دی مواجه بودم که دختری نوسط مادرش معتاد شده بود. چه کسی باور می کند؟ مگر چیــزی بالاتر از مُهـر مادری هُم داريم؟ مىخواھم بگويم مســأله اعتياد آنقدر درميان جامعه رســوخ پيدا کرده کــه توجه به موضوع اصلمی مهم تر از تفکیکجنس يتى آن

نهدید کند. امروز دیگر اعتیاد زنان چیزی جدا ز اعتیاد مردان نیست. در واقع شاید پیش از این یک ممنوعیت ذهنی درمورد اعتیاد زنان وجود داشت. هرجا حرف اعتیاد پیش می آمد، همه تصور می کردند این تهدید فقط برای مردان است. در حالی که امروز قبح این پدیده در بین زنان هم ريخته شده و اعتياد ميان جنس روی ۱۰ میرد. مونث هم دیگر غیرطبیعی تلقی نمیشود. امروز هـم درحالی که تصور اکثـر افراد جامعه درمورد اعتیاد به گونهای است که گویا اعتیاد پدیدهای مردانه است، اما واقعیت این است که امروزه اعتیاد میان برخی زنان جامعه وجود دارد و متاسفانه در سال های اخیر، افزایش قابل توجهى يافته اس

به نظر من، مهم تر از این که بخواهیم بررسے کنیم زنان چرا به اعتیاد روی می آورند و چه

م جامعه چرا زمینهای اعتیادزنانوجودداشت. هرجاحرفاعتیادپیش می آمد،همه تصور می کر دند ین تهدیدفقط برای مردان ست.در حالی که امروز ده مــن، بهتر بسم، يعنسى اينكسه جامعه چـــه ناتوانی ها و چه محدوديتهايي دارد؟ شايد مهم ترين آنها، فقر و بيكارى باشد. البته مشـكلات، زن و مرد نمیشناسد. بیکاری ر ر بری ... معضلی است که مردان و زنان ایران را به فروش مواد و کشیدهشـدن به کارهای خــلاف مىكشـاند. ايــن

معضل به ابن خاطر است ن زیاد است که آسیبهای جتماعی ما بهشد بنابراین همه این مسـائل به هم ربط دارد، پس مهمتر است که اول به ریشه و مسببان رواج پدیده اعتیاد متمرکز شویم. بگذریم از این که بخشی از این اعتیاد ناشی از رفاه بیش از حد و اعتياداز فقر اجتماعي ناشي مي شود. چون فضاهاى تخليه انــرژى و تفريـح جوانان وجود ندارد، فضای ورزش کم است، فضای فراغت کم است و هرچه این تفریحات در فضاهای عمومی صورتُ گیرد با نظارتَها و کنترلهای د مواجه مى شـوند. پـس تفريحات بـه فضاهاى ر با یې نصوصي کشيده ميشـودو بهدنبالش بهسوي

کچرفتاریو آسیبهامتمایل میشود. سیاد، قمار، مسائل جنسی و خیلی موارد ست، چون برنامەر يىزى براى تفريت جوانان وقُتّى وارد زندگى جُدٌى مىشىوند، ديگر خلأ و کمبودی ندارند که به کج فتاری و آسیبهایے بهخاطر سرکوبهایی که در دوره خودش انجام

نشده،میخواهدجوانی کندوبه انحراف کشیده

مرفه خاص است و نمی توان آن را به همه جامعه نسبت داد. در کل اصلی ترین دلایل

قبحاين پديدەدر بين زنان همريختەشدەواعتياد میانجنسمونثهمدیگر غيرطبيعىتلقىنمىشود. امروزهمدرحالىكەتصور اکثر افرادجامعه درمورد اعتیادبه گونهای است که گو بااعتیادیدیدهای مردانه ،،اماواقعیتایناس امروزهاعتیادمیانبرخیزنان جامعهوجودداردومتاسفانه درسالهای اخیر،افزایش قابل توجهى بافتهاست

دیگر در فضاهای بسته وخصوصی و بدون نظارت است که شــکل می گیرد. بنابراین جامعه این جا مشكل دارد و درقبال اين كجرفتارىها مسئول نکردہ است. در دیگر کشــورھا جوانان آنقدر دورہ جوانــی خــود را خــوش می گذراننــد که مثل اعتياد روى أورند. اما اين جامر د ۴۰ ساله

ہے شود۔ ۔ البته اعتیاد تفریحی و تفننی برای اقشار

یک سـر پناه هستند. مااز سـنهای مختلف پذیرش داشتهایم و میانگین سـنی مددجویان هم روزبه روز با پذیرشهای جدید، پایین تر می آید و می توان گفت که به ۲۵ تا ۳۰سال رسیده است.»البرز که خود در گذشـــته در گیر بیماری اعتیاد بوده و بارها برای انجام فعاليتش تهديد به برخوردهاى خُشــونتآميز شدهاز ضرورت اعتماد به بیماران میگوید: «لان همسایه ها از پلیس به مانزدیک تر شـدهاندو با همکاری آنها جلو میرویم، مرکز ما شناخته شده و تمام اهالی محل با ما

سی رویم، طرح کا ست عندست و نام امایی مامل با کا کنار آمدهاند و می توان به چنین مراکزی که هم اعتماد بیماران و هم اعتماد مسئولان و مردم را جلب کرده، کمک بیشتری کرد. ما نیاز مند مراکز رایگان شبانه در این زمینه هستیم. خیلی از اوقات با کمبود جا روبهرو خیلی از این خانمها دنبال شرایط مناسبی هستند که برای آنها فراهم شود، تا تمام روزهای سیاه سپری کرده را جبران کنند.»داستان اعتیادزنان این کشور،داستان تلخ بی پناهی است. آنها ناخواسته و بدون آن که مقصر ، بر اثر آموز شهای نادر ست و فقر اقتصادی و عدم . فراگرفتن مهارت های اجتماعی، مصرف کننده و دچار ىر مرسى بەركىتى، بىلەكى، يىلىلى بىلەكى، مەلى رادوست دارند ونە تن فروشى را؛نەاز سلامتى متنفرندونەاز مادربودن. تىھا،دىرگىر يك بىمارى شدەاند كەحالانەتنهاخودشان

در حسرت همراه

اور عسوع مدوری مورد نوع مددکاری بین بیماران زن و مرد متفاوت است و باید افرادی بهعنوان مددکار با آنها همراه شوند که خود، شناخت کافی از این مسأله را داشته باشند.برای

همین هم هست که اکثر خانههای بهبودی خانمها،

نوسط بانوانی اداره می شود که خود تجربه بیماری

با تمام میکلات پیشرو، زندگی دیگر گونهای را داشته باشند. «زهرا البرز» مسئول انجمن تولد دوباره ویژه خانهها یکی از همین افراد است. او با اشاره به این که

در انجمن مددجویانی از کشورهایی مثل عراق، ترکیه

و جمهوریآذربایجان را پذیــرش کردهایم، میگوید: «برایمان هیچ فرقی نمیکند که بیمار مراجعهکننده

متعلق به کدام کشور است و چه تفکری دارد. آنها

آدمهای تنهایی هستند که نیاز به یــاری دارند؛ تنها نکته مهم برای ما انســانبودن اسـت.» البرز در ادامه

صحبتهای خود به «شهروند» می گوید: «بسیاری از خانههای در گیر اعتیاد که حمایت درستی از آنان

رور با کار در پارکھازندگی میکنند و شب ها با کمترین بها وارزش با مردی که سراغ آنها می آید به خانهای می روند و شب را میگذرانند؛ آنها فقط دنبال

بلکه تمامی آدمهای اطراف خودرا در گیر کرده اس کسر پناه،چقدر می توانددور از دسترس باشد؟!

علل اعتيادزنان؛ از نظام خانواده تاساختار عاطفي

مست دادن ندارند. آن اتفاقی که نباید مے افتاد، افتاده است. برای همین، در چنین شـرایطی خیلـی راحت در معـرض اعتیاد قـرار خواهند

آن که بتوانند خرج مصرف خود یا اطرافیانشان

میچ علاقهای به انجام شان ندار ند.

. اما موضوع در مورد پســرها، بــه نحو دیگری اسه موضوع در مورد پسترها، بعد حدو دیدری است. پسترها از طرفی، احتمال طرد شدنشان از خانواده بیشتر است، دوم این که وابستگی پسرها به خانواده کمتر است و سوم، ممکن است نودٌ پسرها خُانواده را ترک و زندگی جد، شروع كنندكه معمولا به اين موضوع، فرار از خانه

برای خود دست و پاکنند، ترس کمتری هم از این مسأله دارند و لذا راحت تر به سمت اعتیاد دەمىشوند. بنابراین، به طور کلی، اعتیاد و حرکت به سوی ن، در زنــان کمتــر اتفاق میافتد و اگر شــاهد

موارد آن هستیم، به احتمال زیاد، بابد اینها را در قشری جستوجو کرد که یا از خانواده طرد شـدهاند، یا ارتباطشــان با خانواده کم اسـت،

یا از خانـــواده دور افتاده و جدا شـــدهاند، یا دچار ۔ ر مشکلاتی مثل تنفروشــی و... شدهاند که اینها میتواند زمینه های گام برداشتن به سوی اعتیاد

یر را بی می ایر می را را . اگـر بخواهیم در یـک جمع،نــدی کلی، به موضوع اعتياد زنان أشاره كنيم، غالبا بايد به ائلی مثل وابستگی زنان به خانواده که بستری برای ایمن ماندن آنها است، ساختار عاطفی زنان، بری یعنی محص که محصه محم حصو حصی رسی آسیب پذیر تر بودن زن ها در اجتماع و ترس و نگرانی ناشی از همه این موارد اشاره کرد.

زنان در گیر اعتیاداز زندگی وبیماری خودمی گویند نهخمارىرادوستدارندونهتنفروشىرا تاوان عاشقي

نمونههای مختلفی در زمینــه اعتیاد خانمها روبه رو است؛ با دختری که طلاق گرفت تا برای خانوادهاش «بسیاری از خانمها برای اثبات علاقه خود به طرف مقابل و برای آن که به او ثابت کنند دوستش دارند به منبع درآمد باشـد، با دختر ۱۶ سالهای که یک سال و نیم در گیر اعتیاد است و حداقل روزی ۶ ساعت اعتیاد رو می آورند.»این را «مریم صبوری» مسئول نفروشی می کند؛ بامهدیه ۷ساله که هر ساعتی که انجمن رهپویان رهایی پایدار در پاسخ به سوال «دلایل اعتیاد خانمها» به «شــهروند» می گوید. او در ادامه، دلایل دیگر این بیماری در بانوان را ترغیب به مصرف توسط شوهران، توصیه مصرف شیشه در آرایشگاههاو خانواده نیاز داشـــته باشد و مشتری حاضر، بهفروش صوف دیارد میشد بنده و مسری صور بعروس گذاشته می شـود مید میا خانی می گوید: «آنها از هیچ حمایتی بر خوردار نیستند. این مساله خیلی درد دارد؛ ۴دختـر در یک خانواده آسـیب ببینند و برای نشـود کرد. ما تنها می توانیم کاری کنیم که باشگاههای بدنسازی برای لاغری،استفادهدانشجویان بست های پرینی مرکز بیشتر و جوی که در پارتی های دختر برای تمرکز بیشتر و جوی که در پارتی های شبانه بریاست، می داند. صبوری با اشاره به این که سن اعتیاد خانمها متناسب با پایین آمدن سن اعتیاد انها دیرتر به خانههای خود بروند و مورد تعرض قرار ـــا نمى توانيم اين بچەھــا را از خانوادەھاى خــود بگیریم، اما دولــت می تواند ایـــن کار را انجام دهد. از خانــوادمای که در خمــاری وول می خورد و آقایان پایین آمده، می گوید: «آمار اعتیاد بین خانمها رشد قابل توجهی داشـــته، هرچند که نمی شود رقم درآمدش از طریق همین دختران بهدست میآید صحيحي رادر اين زمينه منتشب كرد؛ اما اين مسأله سیسی (۱۰ ریز ریز مینه منتشر کرد. این بی مساله را می شــوداز طریق مراجعاتی که از طرف خانمها به انتجمن ما صورت می گیرد، احســاس کرد.» بیماری اعتیاد بین خانمها، مساله ای است که نادیده گرفتن نه انتظاری می توان داشت؟» مسئول جمعیا امامعلی(ع) در کرمان درباره نحوه برخورد نهادهای مختلف بـــا این مســـاله هـــم توضیــح میدهد که «برخوردهای شــهرداری و دیگر نهادها هم با کتک آن مشکلی را حل نمی کند و تنها به پیچیدهتر شدن این آسیب می افزاید. پایین آمدن سن اعتیاد بین این گروه این معضل را هم به همراه داشـــته که بسیاری از و به شکل قهریه است. در حالی که خانوادههای این آنان بارداری در سنین پایین را تجربه کنند. آنها برای دارد. این یک واقعیت است که سن اعتیاد در خانم ها بهشدت پایین آمده و باید این حقیقت را پذیرفت و ت آورند به تن فروشی و کار هایی دست می زنند که برای حل آن چاره جویی کرد. مسلما نحوه برخورد با این آدمها باید همراهانه باشــدو نه از بالا به پایین.

روزى الماعت تُنفروشي هیچ امکاناتی برای حمایت از دختران در حال آسیب وجود ندارد.» در ضـــا خانی » مســ امام على (ع) در شهر كرمان است. او هـر روز با

سيارى از خانم ها براى اثبات علاقه خود به طرف مقابل و براى آن كه به او ثابت كنند دوستش دارند به اعتیاد رو می آورند. آمار اعتیاد بین خانم ها رشد قابل توجهم رقم صحیحی را در این زمینه منتشر کردانها این مسأله را می شود از طریق مراجعاتی که از طرف خانمها به انجمن ما صورت می گیرد، احساس کرد.

•بیماری اعتیاد بین خانم ها، مساله ای است که نادیده گرفتن آن مشکلی را حل نمی کند و تنها به پیچیدهتر شدن این آسیب می افزاید پایین آمدن سسن اعتیاد بین این گروه این معضل را هم به همراه داشته که بسیاری از آنان بارداری در سنین پایین را تجربه کنند آنها برای آن که بتوانند خرج مصرف خود بااطرافیان شان را به دست آورند به تن فروشی و کارهایی دست میزنند که هیچ علاقفاء بدانجامشان ندارند

• بسیاری از خانههای در گیر اعتیاد که حمایت در ستی از آنان صورت نگرفته، در بار کها زندگی ، بینیاری را عامیانی در بیر عید ۲۰۰۰ میت در علی را این مرز ۲۰۰۰ مرز ۲۰۰۰ در پار ۲۰۰۰ روز ۲۰۰۰ میروندو شب را می گندانند آنها فقط دنبال یک سرپناه هستند. مااز سن های مختلف پذیرش داشته ایم ومیانگین مددجویان هم روزبه روز با پذیر شهای جدید، پایین تر می آید و می توان گفت که به ۲۵ تا سطنی سن جویر ۳۰سال رسیده اس

مهر. هم خود و هم خانواده به این موضوع باور

دارند کــه در خارج از خانواده، یــک دختر یا زن ری، ر میراده، یک دختر یازن تنها، بسیار آسیب پذیر تر خواهند بود و شرایط و ار تباطات نامناسب جدیدی برایشان به محمد و ارتباطات نامناسب جدیدی برایشان به وجود. خواهد آمد که آنها را به کام اعتیاد و آسیبهای دیگر می کشاند. مهم ترین چیزی که برای یک زن وجود دارد، خانواده و حمایت آن است؛ لذا حتى اگر اين اتفاق بيفتد، ترس و نگرانى ديگرى سی، در ین، سی پیست، برسی و سرایی دیرای برای از دست دادن چیزی برایشان وجود ندارد. چراکه این افراد، بعد از طردشدن، چیزی برای از

نمی گویند. با در نظــ گرفتن این موارد و این که ر نویند، به در نفسر عرضی پی بور - و ین مولامی توانند به تنهایی هزینه زندگی و کاری ن خود دست و پا کنند، ترس کمتری هم از